

(א) [מוספתא פ"א], (ב) [לקמן טו: טז. יח. כד: (ח.א), ו'כרות לו. ו'ש"ג], (ד) [נמי"א: כ"ג, (ה) [שמות כ"ב], (ו) [ב"מ: כ"ה], (ז) [נמי"א: כ"ה], (ח) [נמי"א: כ"ה], (ט) [נמי"א: כ"ה], (י) [נמי"א: כ"ה].

גליון הש"ס

נב" ופירוקא דאביי פליגי. ע"י לקמן דף טז ע"א מוס' ד"ה טלה ר"ט: אין דהא א"ל שמואל ב"ה. לקמן דף טו ע"ב דף לו ע"ב:

רבינו הגנאל

ולא קבל עליו שמירס נוקיו. אס זיך הוא את אחרים: איני והא תני רב יוסף. אדרבי אלעזר פריך: והפונדק. בית גדול שרגלין אורחים ואכסניאין ללון בו ואס הזיך זה את זה חייב אשן ורגל ולא הוי כרה"ר דהואיל ואינו מיוחד לצני רשות הרבים אלא לאומן הדין בו כשה"ר אחר קרינן ציה שהרי ע"י שמירות הם דרים שם: וספדרא דמסניסא לא פליגי. ליתכא צרייתא דקאי כותמי והתניא ד' כללות כו': חייב ככל. לקמן מפרש שאפילו קרן תמה משלם נזק שלם הואיל ונכנס לרשותו והזיקה: פטור מכל. דלמחר ליה מוכר צרשומי מאי צעי: על השן ורגל. ללא קרינן ציה צדה אחר"י דמשמע שיהא מיוחד לניזק אכל על הנגיפה ועל הנגיפה והשכיכה והרצילה והבעטה שהן מולדומיו של קרן תם משלם חצי נזק דכרה"ר הוא שהרי לשניהן רשות צו: לא לזה ולא לזה. מפרש לקמיה דליון של שניהן אלא של אחד מהן של נזק: חייב צה על השן ועל הרגל. ו"ש: ועל הנגיפה כו'. ולקמן פריך הן תנא רישא דבבבא דניזק אפילו קרן תמה משלם נ"ש: פטור צה על השן ועל הרגל. והיינו כר' אלעזר: וקפרינן גמרא קשיא אהדדי: כי טניא הויא. דפטור: בחצר המיוחדת לזה ולזה. לפירות ולשוורים דהויא ליה חצר השותפין לגבי שן ולגבי קרן הלך צשן פטור צרה"ר וצקן תמה ח"נ צרה"ר מ"ש: ודרב יוסף בחצר המיוחדת כו'. דהויא חצר הניזק שלא היה לו להכניס שם שורים ולא דמי לרה"ר: פונדק אינו מיוחד לשוורים לפי ששם מונחת פרגמטיא של סוחרים ואינו מניחין ליתכנס שם שורים שלא יחפזו ויטנפו כליהם: סתם צקה רועים שם שורים: צעינן שדה אחר וליכא. שהרי יש לניזק רשות צה להכניס פירותיו: שדה אחר קרינן ציה. שהרי נכנס לשוורים: אמוראי נמי לא פליגי. דהא דרב ספדא צשאינה מיוחדת לשוורים ודרבי אלעזר צמיזמת אף ולא לשוורים רב ספדא כחציי דליון דלנינה מיוחדת לשוורים שדה אחר וליכא. שהרי יש לניזק רשות ועל השן ועל הרגל בחצר המיוחדת לפירות ולא לשוורים, ור' אלעזר דפטור בחצר המיוחדת לפירות ולשוורים, ואם תמצא לומר פליגי, בקשיא דר' זורא דאמי' כיון דמיוחדת ליה כבינא וכער בשדה אחר וליכא. ופריך אביי כיון דאינה מיוחדת לשוורים שדה אחר קרינא ביה. ר' אלעז' ב"ה זורא רוב חסדא כאביי. גופה, ד' כללות היה ר' שמעון בן אלעזר [אומר, בניין] כל שהוא רשות לניזק ולא למזיק חייב בכל. וידיקין מרלא קתני חייב על הכל

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא

יד.

עין משפט נר מצוה

קלח א מיי' פ"ד מה"ל טקי ממון הלכה י ט"מ סימן ש"ו ט"ע ח וסימן שמו: קל"ב ב ג מיי' פ"א שם ט"כ ז ט"מ סימן שפ"ט ט"ע י: ק"ב ד ה מיי' שם ה"ל ח ט"ע"ב שם ט"ע י"א: קמ"א ו מיי' שם הלכה ט ט"ע"ב שם ט"ע י"ב: קמ"ב ז מיי' שם הלכה ח ועיין במ"מ ט"ע"ב שם ט"ע י"א: קמ"ג ח מיי' שם ט"ע"ב שם ט"ע י"ב: קמ"ד ט מיי' שם הלכה ט ט"ע"ב שם ט"ע י"ג: יד:

תורה אור השלם

1. כי יבצר איש שדה או כרם ושלח את בעירו ויבצר בשדה אחר מיתב שדהו וימיתב פרמו שלשום: שמות כ"ב ד

רבינו הגנאל (המשך)

דמשמע על קרן ועל השן ועל הרגל, אלא קתני חייב בכל דמשמע בכל הנזק, שמעין מינה דל' טרפון היא דאמי' קרן בחצר הניזק נזק שלם משלם. והא דר' טרפון בפרק כיצד. ודיקין טוב ספיסא דקתני לא לזה ולא לזה, אלא דחת מיניהו והוא דניזק וקתני תם משלם חצי נזק. וישא ר' טרפון וסיפא רבנן. אין האמי' ליה שמואל לרב יהודה שבוק מתני' ותא בתרא, פירושו בשמיעה שאחרי זאת כו'. ובא רבינא ודריצה הכי' כגון חצר המיוחדת לפירות ולגבי רשות הרבים. ואקש' עליה אי הכי ד' כללות ג' הוי, לניזק ולא למזיק חייב בכל. למזיק ולא לניזק פטור בכל. לזה לפירות חייב בכל א. ולשניהן לשוורים תם משלם חצי נזק ומועד משלם חצי נזק שלם תנה ג' דינים.

(א) נראה דכוונת הר"ם לומר, שהחצר מיוחדת לפירות רק לאחד מהם, הנה שזוא חצר השותפין. ולא חייב המזיק על הכל, וכן הו"ל וכן הו"ל שהחצר היא רשות לניהים לשוורים.

ולא קבל עליו שמירס נוקיו. ואס תאמר כיון דלא קביל עליה פשיטא דתם משלם חצי נזק ומועד משלם נזק שלם ויש לומר דסלקא דעתך דשמירת נזקין דעלמא לא קביל אכל אנוקין לתורא דשאלא גופיה סלקא דעתך שקבל וליפטור משא"ל:

מ"י א פליגי. הוי מני לאוקמי

היהו דרב יוסף לא לזה ולא לזה לשוורים ולפירות דחד:

א"י א ויא א"ה צפירות א"א א"ה. ר"מ גרים לא לזה ולא לזה לשוורים דגבי שן הויא חצר הניזק שהזיק פירות אכל גבי שוורים ה"ל קרן צרה"ר כיון שלא היה להם רשות ליתכנס ול"ג כמו שכתוב בצפריים וזהו וזהו לשוורים דא"כ גבי שן לא היה לו ליחשב חצר הניזק כיון שיש רשות לכל חד וחד להכניס שם שורו דמנוכה לעיל ולא צעי לאוקמא לזה ולזה לפירות ולא לשוורים דלא כר' זורא ועוד דלישנא לא משמע הכי):

א"י הכי ארבעה שלשה הוי. צשלמא לשמואל דמוקי רישא רבי טרפון וסיפא רבנן אלטרין סיפא לאשמועינן לאפוקי מדרבי טרפון אלא לרבינא לא ליתכא כלל דלגבי שן הוי חצר הניזק שמעינן מכל שהוא רשות לניזק וקרן צרה"ר שמעינן מתנא השותפין והצקה: פרה

השותפין והבקעה פטור בה על השן ועל הרגל קשיא אהדדי כי תניא התיא בחצר מיוחדת לזה ולזה בין לפירות בין לשוורים התיא חצר יוסף יבבצר מיוחדת לפירות ואינה מיוחדת לשוורים דלגבי שן הויא לה חצר הניזק דיקא נמי דקתני הכא דומיא דפונדק וקתני התם דומיא דבקעה שמע מינה מתקיף לה רבי זורא כיון דמיוחדת לפירות הא בעינן יבוער בשדה אחר וליכא א"ל אביי כיון דאינה מיוחדת לשוורים שדה אחר קרינא ביה א"ל רב אחא מדיפתיה לרבינא לימא מדמתניתא לא פליגי אמוראי נמי לא פליגי אמר ליה אין ואם תמצא לומר פליגי בקושיא דרבי זורא. ובפירוקא דאביי פליגי: גופא ארבעה כללות היה רבי שמעון בן אלעזר אומר בנוקין כל שהוא רשות לניזק ולא למזיק חייב בכל על הכל לא קתני אלא חייב בכל בבולי נזק מני ר' טרפון היא דאמר משונה קרן בחצר הניזק נזק שלם משלם אימא סיפא לא לזה ולא לזה כגון חצר שאינו של שניהם חייב בה על השן ועל הרגל מאי לא לזה ולא לזה אולימא לא לזה ולא לזה כלל אלא דאחר והא בעינא ובער בשדה אחר וליכא אלא פשימא לא לזה ולא לזה אלא דחד וקתני סיפא תם משלם חצי נזק ומועד משלם נזק שלם אהתא לרבנן דאמרי מ"משונה קרן בחצר הניזק חצי נזק הוא דמשלם רישא רבי טרפון וסיפא רבנן. אין דהא אמר ליה שמואל לרב יהודה ש"שינא שבוק מתניתין ותא אבתראי רישא רבי טרפון וסיפא רבנן רבינא משמיה דרבא אמר כולה רבי טרפון היא ומאי לא לזה ולא לזה לא לזה ולא לזה לפירות אלא דחד לזה ולזה לשוורים דלגבי שן הויא לה חצר הניזק לגבי קרן הויא לה רשות הרבים א"ה ארבעה שלשה הוי אמר רב נחמן בר יצחק שלשה

שלהשדה קרן בחצר (דף כ"ד: (דף כ"ד:): משונה קרן בחצר הניזק נ"ש משלם. קרן תמה וכל תולדותיה קרי משונה הואיל ושינו את וסמן שלא היו דרכן לכך: אלא דאחר. שאינו לא נזק ולא מזיק וקתני חייב על השן והא בעינן שדה אחר: אלא דחד מינייהו. כלומר דניזק: הא א"ל שמואל לרב יהודה כו'. לקמן [עו:] גבי חמשה ממין: שבוק מסניסין. לא תטרח לשנויי כחד תנא: וסא אצטראי. ואימא כותמי דאוקי אגא רישא רבי טרפון וסיפא רבנן וד' כללות דקאמר ר"ש תרי מינייהו צחד דוכתא חד כר' טרפון וחד כרבנן: אלא דחד. דניזק: דלגבי שן הויא חצר הניזק. וחייב המזיק צנוקי שן שהרי לגבי פירות אינה אלא דניזק: ולגבי קרן הויא רה"ר. שהרי צרשות הכניס שם שורו ומשום הכי הוא משלם חצי נזק ותו לא: ג' כללות הוי. דהאי כלל צבתא שמעינן ליה מקמאי דכיון דלגבי שן הויא חצר הניזק למה ליה למתני חייב על השן הא תנא ליה רישא כל שהוא רשות לניזק ולא למזיק חייב צכל וקרן בחצר השותפין הא תנא ליה רישא כגון חצר השותפין והצקה על הנגיפה ועל הנגיפה תם משלם חצי נזק: שלשה

ולא קבל עליו שמירס נוקיו. אס זיך הוא את אחרים: איני והא תני רב יוסף. אדרבי אלעזר פריך: והפונדק. בית גדול שרגלין אורחים ואכסניאין ללון בו ואס הזיך זה את זה חייב אשן ורגל ולא הוי כרה"ר דהואיל ואינו מיוחד לצני רשות הרבים אלא לאומן הדין בו כשה"ר אחר קרינן ציה שהרי ע"י שמירות הם דרים שם: וספדרא דמסניסא לא פליגי. ליתכא צרייתא דקאי כותמי והתניא ד' כללות כו': חייב ככל. לקמן מפרש שאפילו קרן תמה משלם נזק שלם הואיל ונכנס לרשותו והזיקה: פטור מכל. דלמחר ליה מוכר צרשומי מאי צעי: על השן ורגל. ללא קרינן ציה צדה אחר"י דמשמע שיהא מיוחד לניזק אכל על הנגיפה ועל הנגיפה והשכיכה והרצילה והבעטה שהן מולדומיו של קרן תם משלם חצי נזק דכרה"ר הוא שהרי לשניהן רשות צו: לא לזה ולא לזה. מפרש לקמיה דליון של שניהן אלא של אחד מהן של נזק: חייב צה על השן ועל הרגל. ו"ש: ועל הנגיפה כו'. ולקמן פריך הן תנא רישא דבבבא דניזק אפילו קרן תמה משלם נ"ש: פטור צה על השן ועל הרגל. והיינו כר' אלעזר: וקפרינן גמרא קשיא אהדדי: כי טניא הויא. דפטור: בחצר המיוחדת לזה ולזה. לפירות ולשוורים דהויא ליה חצר השותפין לגבי שן ולגבי קרן הלך צשן פטור צרה"ר וצקן תמה ח"נ צרה"ר מ"ש: ודרב יוסף בחצר המיוחדת כו'. דהויא חצר הניזק שלא היה לו להכניס שם שורים ולא דמי לרה"ר: פונדק אינו מיוחד לשוורים לפי ששם מונחת פרגמטיא של סוחרים ואינו מניחין ליתכנס שם שורים שלא יחפזו ויטנפו כליהם: סתם צקה רועים שם שורים: צעינן שדה אחר וליכא. שהרי יש לניזק רשות צה להכניס פירותיו: שדה אחר קרינן ציה. שהרי נכנס לשוורים: אמוראי נמי לא פליגי. דהא דרב ספדא צשאינה מיוחדת לשוורים ודרבי אלעזר צמיזמת אף ולא לשוורים רב ספדא כחציי דליון דלנינה מיוחדת לשוורים שדה אחר וליכא. שהרי יש לניזק רשות ועל השן ועל הרגל בחצר המיוחדת לפירות ולא לשוורים, ור' אלעזר דפטור בחצר המיוחדת לפירות ולשוורים, ואם תמצא לומר פליגי, בקשיא דר' זורא דאמי' כיון דמיוחדת ליה כבינא וכער בשדה אחר וליכא. ופריך אביי כיון דאינה מיוחדת לשוורים שדה אחר קרינא ביה. ר' אלעז' ב"ה זורא רוב חסדא כאביי. גופה, ד' כללות היה ר' שמעון בן אלעזר [אומר, בניין] כל שהוא רשות לניזק ולא למזיק חייב בכל. וידיקין מרלא קתני חייב על הכל

קמה א טו"ש ע"מ ס"ח
שפט ע"מ י:
קבו ב מ"י פ"ח מהל'
נוק' ממון הל' י
סנה ע"ש פו טו"ש ע"מ
סימן ט"ו ס"ף א וכל
סוגיא זו איתא ברב אלפס
במקנה זו וגם ב"מ פ"ד
דף ל"ז:

קבו ג מ"י פ"ג מהל'
מכירה הלכה ח סנה
לאזן ק"ג וט"ע ח"מ סימן
כ"ב ס"ף טו:
קבו ד מ"י ש"ס פ"ג
הלכה א סנה ע"ש
פ"ג טו"ש ע"מ סימן ק"ו
ס"ף א וסימן ק"ח ס"ף
א:

קמ"ה ה ו מ"י פ"ח
מנהלות נוק' ממון
הלכה יא סנה ע"ש פו
טו"ש ע"מ סימן ט"ט
ס"ף ג:
ק"ג ז מ"י פ"ה מהלכות
סנהדרין הלכה ח סנה
ע"ש לו טו"ש ע"מ סימן
א ס"ף א:
קמ"ח ח מ"י פ"ג מהל'
גניבה הלכה ח סנה
ע"ש ע"ח:

רבינו הגאון

ופרק' ג' כללות בר'
מקומות. כלומ' לזה
לפירות ולזה ולזה
לשורים שני מקומות
הן א. מתני'. שור כסף
כו. אמ' רב יהודה שם
כסף זה לא יאה אלא
בכסף. גניבה לזה דתנו
רבנן פרה שהזיק פרה. אין
וטלת שהזיק פרה. אין
אומרי' תנא זו בור אלא
שמן אותן בדמים. ש"מ
דכל בלא שומא לא גמר
ומקני. וכן הו"ו המחליף
פרה בחמור וכיוצא בו,
וכן הדין במקח וממכר,
לא קנה אלא אם עשאן
דמים. שור כסף כהתניא
שור כסף מלמד שאין ב"ד
נוקין אלא לנכסים שיש
להם אחריות, ואם קדם
התנא מטלטלין ב"ד גובין
לו מהן. אוקימ' בתמי,
ואם קדם ותפש מטלטלין
מחיים ב"ד גובין לו מהן.
והא דרב אשי דאבי' שור
כסף ולא כסף, פי' איהו
דבר שהוא שור כסף והוא
עצמו אינו כסף זה קרקע.
אבל עבדים ושפחות
וכיוצא בהן כולן כסף הן.
ולא מיתוקמא. בפני ב"ד,
פרט לבי"ד הדינות. על
פי עדים. פרט למורה
בקנס ואחר כך באו עדים
דפטור. ולמאן דאמי' חייב
משני סיפא איצטריכא,
והני רישא אטו סיפא.

פרה שהזיקה טלית וטלית שהזיקה פרה. פי' הקונטרס שהזיקו זה את זה ושמין הנזק בכסף ומי שהזיק חזירו יותר ישלם העודף וקשה דע"כ פרה שהזיקה טלית היינו צחצר הנזק או צכונתו להזיק והוי קרן או דרך הלכו והוי רגל וטלית שהזיקה פרה היינו צרה"ר דהוי מטעם צור טלית נמי צרה"ר ומטעם קרן דלס כן היה פטור צעל פרה כדלמרי לקמן בפרק צ' (דף כ.) דכל המשנה וצא אחר ושינה צו פטור ואפילו אם נפרש שכן אירע שפרה הזיקה טלית צחצר צרשות הנזק וטלית שהזיקה פרה צרה"ר אכתי מתניתין היא לקמן בפרק המניח (דף ג.) צ' שוורין תמים שחזלו זה צוה משלמים צמותר ח"ג מועדים משלמים צמותר נ"ש וי"ל דמי והדר מפרש ור"ת מפרש דל"ו או קמני כמו חלץ ועשה מאמר ונתן גט ציבמות (דף ג.) ולא צא לאשמועינן שאין אומרים שיקח כל הטלית צביצל מה שהזיקו דהא טלית צור הוא ולא משלם מגופו ועוד נמי שומעין הא ממתניתין דהמניח אלא צומר ר"ת דאין אומרי' תנא פרה צטלית צא לאשמועינן דלא כר"ע דלמרי לקמן בהמניח (שם) יוחלט שור לניזק אלא יושם כרבי ישמעאל וצקרן מיירי וטלית צפרה אמת לאשמועינן דלא גבי מיתמי דלא ס"ד לליגי אף ע"ג דמטלטלי דיתמי לא משתעבדי דמה שאמרה תורה מן העלייה וזהו שומר כמו של ניזק דלס אין המזיק שור נוקו ישלם מן העלייה אבל ציתמי דאי משתלמי מן העלייה הוה פסידא דניזק דמטלטלי דיתמי לא משתעבדי ואי משתלם מגופו ויגבה אפי' מיתמי דהוי כאלו תפס מחיים וה"ל דמשלם מגופו ול"ג פרה שהזיקה טלה דל"כ לימני שורים שחזלו זה צוה כדלקמן בהמניח (שם) ודכן הש"ס (לקמן דף ל"ד:) פרה להס צזיהס פרה וטלית: **דבר** השווה ב"כ כסף. [א] לאו אונאה דתנא משמע צפרק הזהב (צ"מ דף ק"ו:) אלא שור כל כסף יומר ממטלטלי: **עבדים** ושטרות נמי גבינן בכסף. ול"ג שטרות דאין נקנין בכסף. אלא צמסירה וצטרר ואפילו צחליפין נמי צ"ע וצקונטרס פירש דלא אחרש היכא שטרות נקנין בכסף: **ביתמי**. וה"ל לרב ושמואל דאית להו צפרק גט פשוט (צ"ב דף קע"ה.) דשיעבודא לאו דאורייתא ומלוה על פה לא גבי מיורשין אפי' נכסים שיש להן אחריות אין נוקקין ויש לוומר דאיייר צשעמד צדין":

שמוע מינה לזה ומכר נכסיו בו'. פי' הקונטרס והא קיימא לן דאיתי מלוה וטריף ותימה אי נוקין כמלוה צטרר הוא לא הוה ליה למימר ש"מ כו' אלא ה"ל למיפרך והמניח המלוה חזירו צטרר גובה מנכסים משועבדים ואי חשיב מלוה ע"פ א"כ מאי קאמר ש"מ אין צ"ד גובין לו מהן הא פשיטא דאין גובין דהתנן המלוה חזירו צעדים גובה מנכסים צני חורין ואי היא גופה קדייק ש"מ דאין גובין לו מהן והוי כמלוה על פה ואע"ג דנוקין מלוה הכתובה צתורה היא וקשה למ"ד צפ"ק דערבין (דף ו.) דמלוה הכתובה צתורה ככתובה צטרר דמיא א"כ אמאי אמר ליה ומכר נכסיו הוא ליה למימר ש"מ מלוה הכתובה לאו כשטר דמיא ומפרש ר"ת ש"מ ליה ומכר נכסיו אין צ"ד גובין לו מהם מן התורה דשיעבודא לאו דאורייתא או ולהכי צנוקין נמי לא גבי דמלוה צטרר דוקא תקון צבנן דליגי ממשעבדי משום נעילת דלת דאי שיעבודא דאורייתא ובמלוה ע"פ מדרבנן הוא דלא גבי משום תקנת לקוחות א"כ תיקשי הכא אמאי לא גבי צנוקין דהכא ליכא תקנה דלקוחות ולא דמי למלוה על פה דהתם מאן דיוזף צצנעא יוזף אצל מויק לא דייק ואית ליה קלא וקשה למ"ד שיעבודא דאורייתא צפרק גט פשוט (צ"ב דף קע"ה): **פרט** צבית דין הדינות. פי' לענין דיני קנסות ואע"ג דמתניתין לא איירי צקנסות למ"ד תנא שור לרגלו ומצעה לשינו מ"מ מרמז לנו התנא צמתני' אפי' צמילי דלא איירי צרישא דה"ג מפרש צמקון ע"פ עדים פרט למורה צקנס צקנס א"כ באו עדים דפטור. ולמאן דאמי' חייב במורה בקנס ואח"כ באו עדים דחייב מאי איכא צמימר. למורה צקנס ולא צאו עדים כלל לא אצטרין דמתניתין היא צמרוצה (לקמן דף ע"ד):

שגסה כללוס נד' מקומות. דאין כאן אלא ג' דינין צרשות המזיק חייב צכל צרשות המזיק פטור מכל צחצר השותפים חייב צצ"ג צקרין ופטור על הסן והרגל אצל ארבעה מקומות הן שאין דינין שור דיש חצר השותפין שהוא חייב צה על הסן כגון דמיומדת לחוד לפירות ולשיניהן לשוורין: **מתני'**

שום כסף. כולה מתניתין מפרש צגמרא: **גב' שום זה**. של נוקין: לא יאה אלא צכסף. שיהו צ"ד שמין כמה שור הנזק מנה או מאתים וכך ישלם לו: **פנינא**. צמתניתין להא דמ"ר צצרייתא וט"מ דהא צרייתא עיקר היא: **פרה שהזיקה טלית**. שדרסה עליה צחצר הנזק (א) וטלית שהזיקה פרה צרה"ר כגון שנתקלה צהמה צטלית וצטרר רגל פרה: **אין אומרי' אלא פרה צטלית**. יטול את הפרה שהזיקה טליתו ולא תהא נשומית אלא הן חסר והן יותר יטלנה: **אלא שמין אונאה צדמים**. שמין הנזקין צכסף ולפי מה שהזיק את חזירו ישלם (ב) וימי שהזיק את חזירו יותר ישלם: **שור כסף**. כלומר שור כסף יפרע לו: **מלמד שאין צ"ד נוקקין**. ליפרע מן המזיק אלא"כ יש לו קרקע דהיינו שור כסף דמתניתין ולקמן מפרש מאי משמע: **דבר השור כל כסף**. שנותנין עליו. וקפרין מאי ניהו דאין להן אונאה מאי כל כסף דקאמרת דאין להן אונאה שאפילו קנאן ציותר מדמיהן שמת אין מוכר חייב להחזיר לו דקאמרינן צפרק הזהב (צ"מ דף ק"ו.) העצדים והשטרות והקרקעות אין להן אונאה אפילו קנאן ציותר מדמיהן: **שטרות**. אס מכר שטרות לחזירו אין יכול לוקח לתצוץ ממנו אונאה: **דבר הנקנס בכסף**. צלא משיכה דקרקע נקנה צכסף צפ"ק דקדושין (דף ק"ו.) **עצד נמי נקנס בכסף**. דקתני צקדושין (דף יד: צב:) שטרות דנקנות צכסף (א) איתפרש היכא: **אלא אמר רב אשי שור כסף**. דהיינו קרקעות והכי משמע שור כסף ישלם ולא כסף עצמו והכי כולהו מטלטלים ועבדים ושטרות כסף ניהו דמלי' לאמטויניהו אמתא למתא ומודבני: **שור כסף אפי' סובין**. אלתא דמטלטלין נמי גבינן לניוקין: **צימתא** קאמרינן דאי שצק להו אצוהון המזיק מקרקעי גבי מיייהו אצל מטלטלי לא דמטלטלי דיתמי לא משתעבדי לצעל חוב דאיכא למימר לאחר מיתת אציהן קנאוס: **דאמר רבא אמר רב נחמן**. צמסכתא כמזכות צפרק הכותב: **שפסם מחיים**. דאצוהון: **צפני צ"ד**. הכי משמע מתניתין שור כסף צפני צ"ד: **פרט למוכר נכסיו**. וכליה המעות וצא צבית דין שאין צית דין נפרעין מן הלקוחות: **ש"מ**. צתמיה והא קי"ל דאיתי מלוה וטריף: **אלא**. להכי אמת מתניתין דצ"ד מומחין דנין דיני קנסות ולא צית דין הדינות: **ע"פ עדים**. שיעידו על הנזק צצ"ד שור הזיק: **הניחא למ"ד כו'**. פלוגתא הוא לקמן צפרק מרוצה (דף ע"ה):

צני דאי שצק להו אצוהון המזיק מקרקעי גבי מיייהו אצל מטלטלי לא דמטלטלי דיתמי לא משתעבדי לצעל חוב דאיכא למימר לאחר מיתת אציהן קנאוס: **דאמר רבא אמר רב נחמן**. צמסכתא כמזכות צפרק הכותב: **שפסם מחיים**. דאצוהון: **צפני צ"ד**. הכי משמע מתניתין שור כסף צפני צ"ד: **פרט למוכר נכסיו**. וכליה המעות וצא צבית דין שאין צית דין נפרעין מן הלקוחות: **ש"מ**. צתמיה והא קי"ל דאיתי מלוה וטריף: **אלא**. להכי אמת מתניתין דצ"ד מומחין דנין דיני קנסות ולא צית דין הדינות: **ע"פ עדים**. שיעידו על הנזק צצ"ד שור הזיק: **הניחא למ"ד כו'**. פלוגתא הוא לקמן צפרק מרוצה (דף ע"ה):

צני דאי שצק להו אצוהון המזיק מקרקעי גבי מיייהו אצל מטלטלי לא דמטלטלי דיתמי לא משתעבדי לצעל חוב דאיכא למימר לאחר מיתת אציהן קנאוס: **דאמר רבא אמר רב נחמן**. צמסכתא כמזכות צפרק הכותב: **שפסם מחיים**. דאצוהון: **צפני צ"ד**. הכי משמע מתניתין שור כסף צפני צ"ד: **פרט למוכר נכסיו**. וכליה המעות וצא צבית דין שאין צית דין נפרעין מן הלקוחות: **ש"מ**. צתמיה והא קי"ל דאיתי מלוה וטריף: **אלא**. להכי אמת מתניתין דצ"ד מומחין דנין דיני קנסות ולא צית דין הדינות: **ע"פ עדים**. שיעידו על הנזק צצ"ד שור הזיק: **הניחא למ"ד כו'**. פלוגתא הוא לקמן צפרק מרוצה (דף ע"ה):

(א) [מוספתא פ"א] א לעיל
א. [וש"מ] א. כמזכות פד:
ד. [לקמן ע"ד:] א. ס"א
א. [ע"י מוספות
קדושין מנ: ד"ה ה"ג
וכמזכות מנ. ד"ה אלמנה
ועוד ש"ס ק. ד"ה א"ר
מתן] א. [וע"י מוספות
לעיל א:] ד"ה כגון,
א. [צ"ב קט"ה].

תורה אור השלם
1. בעל הבור ישלם כסף
ישיב לבעליו והמת יהיה
לז:

הגהות הב"ח
(א) [וש"מ] ד"ה פרה וכו'
צחצר הנזק (וטלית). מ"מ
ו"ג ס"א או טלית:

גליון הש"ס
רש"י ד"ח עבר בו' לא
איתפרש. ע"י צככות דף
כה פ"ב צרש"י ד"ה מן
שמת ליה וגם סמון:

הגהות הגר"א
[א] תוס' ד"ה דבר כו' לאו
דוקא כו'. נ"ב ור"ק
ומני'ס חולקין על זה:

הגהות מהר"ב
רנשבורג
[א] תוס' ד"ה ש"מ וכו'
וליה צנוקין נמי לא צב.
ע"י צאו דצביהס היצב
ישיב דתנא רתמנא למה
מלוה ולוה הלכה ה דוק
הע"ש:

מוסף רש"י
ישיב. כסף ישיב לבעליו,
דהוה ליה למיכתב צעל
הבור ישלם כסף לבעליו,
ישיב דתנא רתמנא למה
ל. והאלל וכבר כתיב
ישלם לצכות כל השבות
(רע"ל ז).

(א) ע"י ש"מ קאמרינן צמסכתא כנס
ר"ת. (ב) ע"י מוס' ד"ה
עבדים.